

William P. Hyland:

Mit jelent a szerzeteskanonok kifejezés? Kik azok a norbertinusok, vagy közismertebb nevükön a premontreiek?

Jelen írásomnak az a célja, hogy megismerjük kik azok a premontreiek avagy norbertinusok, és tulajdonképpen mit jelent szerzeteskanonoknak lenni. A „norbertinus” kifejezést jelentését alapítónkra, Szent Norbertre lehet visszavezetni, aki 1180 és 1134 között élt. Rendünkben több apátságnak, templomnak és intézménynek Ő a pártfogója, akárcsak egész rendünknek. A „premontrei” kifejezés abból a tényből eredeztethető, hogy az általa alapított Prémontré apátsága lett az egész rend anyaháza. Így tehát mindkét kifejezéseknek eredete és jelentése tisztázódott.

De mit jelent a „szerzeteskanonok”, avagy szabályozott kanonok? A szabályozott (vagy latinosan reguláris) kifejezés –a papság életére vonatkoztatva– kanonokokat jelent, akik egy szabály, vagy latinul regula szerint élnek. A premontreiek Szent Ágoston reguláját követik, aki Kr. u. 400 körül élt. Ezek után már csak az maradt hátra, hogy megértsük, mit jelent a „kanonok” kifejezés.

A kanonokok nem monachusok

Mindenek előtt tisztáznunk kell, hogy a monachus az, aki monasztikus szerzetesi életet él. A kanonokok viszont nem monachusok, de sok közös vonásuk van a monachusokkal. Mindkét életformának szerves részét képezi az egész életen át egy apátsághoz való kötődés, és a személyes lelki életben a folyamatos és életre szóló megtérés a tisztaság, a személyes szegénység, és az előjáró és a regula iránti engedelmesség által. Szintén közös dolog a kanonokokban és monachusokban, hogy közösségeik előjáróit apátnak nevezik, amely kifejezés az „abba”, atya jelentésű szóból származik. A korai középkorban e hasonlóságok következménye lett az, hogy a monachusok és a kanonokok közötti különbség nem volt mindig egyértelmű.

A monasztikus szerzetesi életmód gyökere egészen a kereszténység előtti időkbe nyúlik vissza, de a keresztény szerzetesség Egyiptom, Palesztína és Szíria sivatagaiban kezdődött a III. század végén. Remete Szent Antalt szokták az első szerzetesnek tekinteni, aki az egyiptomi sivatagban remetéskedett. Amíg a korai szerzetesek közül sokan elszigeteltségben, remeteként éltek, addig a szerzetesek egy kisebb csoportja elkezdett szabályok szerinti közös életet élni, és hamarosan a szerzetességnek ez az ága is (amelyet monasztikus szerzetességnek nevezünk) megszorodott, és elterjedt az egész Nyugati Egyházban, sőt azon túl is. Az összes monasztikus szerzetes különböző szabályzatok szerint arra tette fel az életét, hogy ideje nagy részét munkára és imádságra fordítja, napjukat a közösségi liturgikus imádsághoz, a zsolozsmához igazítva. Ez a liturgikus imádság a központ és forrás, amelyből a szerzetesek személyes imája és munkájuk inspirációja és kitartása táplálkozik. Munkaterületük, amely eredetileg a fizikai tevékenységre korlátozódott, később monostoronként eltérő lett az adott térség szükségleteihez mérten, úgymint kódexmásolás, tanítás, művészeti tevékenység és tudományos működés. Ez volt az oka annak, hogy a korai középkorban a monostorok Nyugat-Európában a kultúra legjelentősebb központjai közé tartoztak. Egy monostor létének célja tulajdonképpen tagjainak megszentelődése, ezért a monasztikus szerzetesek az életszentség ösvényén haladva közösségben élnek a mennyei örök élet elnyeréséért. A monostoron kívüli tevékenységek bizonyos értelemben mellékesek és

bizonytalan jelentőségűek egy monostor hivatásának betöltésében. Ám a kora középkor körülményei és szükségletei miatt, a monasztikus szerzetesek is működtek misszionáriusként, plébánosként, stb..., habár ezek a lelkipásztori tevékenységek nem tartoztak szervesen eredeti karizmájukhoz.

A kezdetekben a szerzetesek számtalan monasztikus regulát követtek, ám Kr. u. 800-tól fogva Nagy Károly és reformtársai ösztönzésére a monasztikus szerzetesek nagyrésze Szent Benedek reguláját fogadta el élete vezérfonalául. Benedek a VI. században írta reguláját, és az fokozatosan elterjedt az egész nyugati kereszténységben. Egy igen részletes regula ez, számtalan útmutatóval a lelki élethez, és nagyon pontos szabályozásokkal a Szent Zsoltosma végzéséhez. Ezek mellett igen józan életfelfogású, és nem bátorít senkit semmiféle extrém aszkézisre, amely egykor a sivatagi atyákat és első követőiket jellemezte. Szent Norbert korában Szent Benedek regulájának több különböző értelmezése létezett, kezdve Cluny bonyolult művészi és liturgikus nagystílusától egészen a ciszterciek egyszerűségéig. Szent Norbert korában is természetesen jelen voltak a remeték legújabb rendjei is, mint például a karthauziak, akik talán a leghitelesebben követték a sivatagi atyák hagyományát. Amikor Norbert a megtérés folyamatán már keresztülment, és elkezdte keresni a számára legalkalmasabb szerzetesi életformát, sok időt töltött a szerzetesség összes formájának megismerésével, és természetesen nagyra értékelt különböző talentumaikat és karizmájukat. De végül mégis úgy döntött, hogy neki és társai számára az lesz a legideálisabb, ha szerzeteskanonokok lesznek. Most hát nézzük, pontosan mit is jelent ez!

A „kánon” szó többféle jelentése és a „kanonok” szóval való kapcsolata

Mindenekelőtt fontos tisztázni, hogy a „kánon” szót nem szabad összekevernünk a Canon márkájú híres fényképezőgéppel! A számunkra érdekes „kánon” szó a görög *kanon* szóból származik, amelynek jelentése pálca, mérőrúd, vagy egy szabály, lista avagy katalógus. Ezek a különböző jelentések különböző módon jelennek meg a kánon eltérő használataiban a magyar nyelvben:

1, Említeni szoktuk a „Szentírás kánonját”. Ez azokra a könyvekre vonatkozik, amelyekről hisszük, hogy a Szentlélek sugalmazása alapján készültek, és a Szentírás hivatalos könyveinek részét képezik.

2, A „kánonjog”. Ez a kifejezés azoknak a törvényeknek és szabályoknak összességét jelenti, amelyeket a törvényes egyházi hatóság (például egy zsinat) vett át máshonnan vagy hozott az Egyház vezetősége és tagjai számára. Ezek mellett beszélünk egyedülálló kánonokról vagy szabályokról, amelyek az Egyházzsoltos Törvénykönyvben vannak leírva.

3, Egy személyt is lehet „kanonizálni”, ami annyit tesz, hogy a szentek sorába iktatják, és engedélyezik nyilvános tiszteletét a templomokban.

4, Beszélhetünk „miskánonokról” is. Ez tulajdonképpen az az imádság, amelyet gyakran neveznek Eucharisztikus imának is.

5, Léteznek „kánoni órák” is. Ezek azok a hivatalos időpontok vagy időtartamok, amikor az Egyház a Szent Zsoltosma különböző imaóráit végzi.

6, Ezek mellett a „kánon” egy hivatalos zenei kifejezés is, ami azt az éneklési módot jelöli, amikor több szólam egymással harmóniában, ellenpontozva a másikat, ugyanazt a dallamot énekli.

7, És végül egy liturgikus szakkifejezés is, amelyet a húsvéti ortodox liturgia egy szertartásának megnevezésére használnak.

E jelentésekből kifolyólag a „kánon” szó nagy általánosságban szabályt is jelent. De mi az összefüggés a „kánon” e jelentése, és „kanonok” között? A kapcsolat igazán egyszerű. A kánon latinul „canon”, amelynek jelentése szabály. A kanonok latinul „canonicus”. A kanonok szónak tehát a latin „szabály” szó a szótöve. Ezek alapján a kanonok az, aki szabályok (kánonok) szerinti életet él. A kanonokok ugyanis egy káptalannak, vagyis egy papi testületnek a tagjai, akik egy jóváhagyott életszabályt követve élnek egyik társuk irányítása alatt. Valószínű, hogy eredetileg a múltban volt egy olyan „kánonja” vagy szabálya az egész papságnak, amely egy bizonyos templom szolgálatára rendelte őket. Ám ez a rendelkezés a ma egyházmegyes papságnak nevezett papok körében nem aratott osztatlan sikert, így az egyházmegyes papságon kívül két külön csoport alakult ki, aki elfogadták az egy bizonyos templomhoz való tartozást. A papságnak tehát ez a fele bizonyos székesegyházakhoz tartozott, amelyeket gyakran társaskáptalani templomoknak neveztek. Ezen belül az egyik csoport a „világi kanonokok”, akik megtartották saját jövedelmüket és vagyonukat, és nem éltek túl nagy szigorúságban. Megtérése előtt Norbert is a xanteni társaskáptalan egy világi kanonokja volt. A másik csoportot nevezzük „szerzeteskanonokoknak”, akik magukat szigorúbb és monasztikusabb kanonoki életre kötelezték el.

De mik voltak a szerzeteskanonoki intézmény előzményei, és hogy jönnek a premontreiek a képbe?

A szerzeteskanonokság eredete

Ahol a kereszténység elterjedt, mindig is voltak a papságnak olyan csoportjai, akik közös életet éltek, közös háztartást vezettek, és egymással megosztották javaikat és tulajdonukat, amellett, hogy lelkipásztori munkát végeztek a helyi keresztény közösség javára. Szent Ágostonnak, Hippo püspökének regulája (Kr.u. 400 körül) jelentős lépcsőfokot jelentett a közös élet tökéletesebb megélésében, hiszen regulája minden korban alkalmazható, mindig aktuális marad. Megtérése után Észak-Afrikában több éven át monasztikus szerzetesként élt, és végül előbb pappá szentelték, majd Hippo városának püspökévé választották. Püspökké választásakor Ágoston szerzetestársainak nagy részét magával vitte Hippoba, hogy ott éljen velük közös életet püspöki palotájában. Ők lettek aztán azok a papok, akiknek legfőbb feladatuk a székesegyházi templom szolgálata lett, és vezetőjükkel, Ágostonnal együtt, egy közösséget alkottak, amelyben az első keresztény közösségek példája szerint mindenüket megosztották egymással. Mindannyian egyforma ruhát viseltek, egyszerű vászonreverendát. Minden ajándék és anyagi juttatás a monostor közös kasszájába folyt be. Ezek a férfiak tehát arra kötelezték el magukat, hogy tisztaságban élnek, egy bizonyos templom szolgálatában, engedelmességgel a püspök iránt.

Ágoston közössége az egyszerű élet ideálját valósította meg, de a monostoron kívüli szerteágazó lelkipásztori kötelességeik miatt a szerzeteskanonokok nem éltek annyira komoly aszkézisben, mint a kor monasztikus szerzetesei. Ágostonnak sikerült összhangba hozni a liturgiát és az imádságot, a tanulást és a lelkipásztori munkát. Ilyen módon, habár személyes helyzetük nagyon hasonló volt a monasztikus szerzetesekéhez, közösségük tevékenysége a monasztikus szerzetesektől eltérő módon alapvetően a monostor falain kívülre irányult. Ez tehát az alapvető különbség a szerzetességnek ennek a két fajtája között. Ahogy Ágoston közösségének tagjai közül többen püspökök lettek más városokban, a szerzetesi életnek ez a fajtája egyre inkább elterjedté vált. Egy bizonyos idő eltelte után Ágoston írt egy levelet egy rábizott női szerzetesközösségnek, amelyben tanácsokat és utasításokat ad a közösségi és

spirituális élet céljainak megvalósításával kapcsolatban. Ennek az egyszerű levélnek később azonban az lett a rendeltetése, hogy Szent Ágoston Regulája néven a jövőben számtalan szerzetesnek szolgáljon élete vezérfonalául.

Így az V. századtól fogva a *canonicus*, vagyis kanonok kifejezés általánossá vált azon papok megnevezésére, akik egy bizonyos regulát követve egy székesegyház szolgálatára szentelik magukat. Később a kanonokok közösségei igen változatos formákat öltöttek, voltak akiknek életvitele inkább a monasztikus szerzetesekére emlékeztetett, de voltak akik nem voltak hajlandóak lemondani magántulajdonukról és javadalmaikról.

Metzi Szent Chrodegang és a Karoling Reform

Párhuzamosan a különböző egyházi reformmozgalmakkal, a VIII. század vége és a IX. század eleje Nagy Károly és közvetlen utódai reformjainak az időszaka volt Nyugat-Európában. Ekkoriban próbálták törvénybe iktatni, hogy tulajdonképpen mit is jelent monasztikus szerzetesnek vagy éppen kanonoknak lenni. Nagy Károly a monasztikus szerzetesek számára előírta, hogy mindannyian Szent Benedek reguláját kövessék. A kanonokok számára pedig Metzi Szent Chrodegang püspök reguláját határozta meg életszabályukul, amely az elkövetkezendő kétszáz évben irányadóvá is vált számukra. Chrodegang püspök, akárcsak Ágoston évszázadokkal előtte, paptársaival közös életet élt püspöki rezidenciáján, és arra törekedett, hogy közössége számára összeállítson egy tökéletes regulát. Chrodegang regulája eligazítást ad a közös élet megéléséhez, foglalkozik az étkezéssel, ivással, a zsolozsma közösségi imádkozásával, és a különböző közösségi tisztségek elosztásával a fegyelem megtartása végett. Chrodegang regulájában találhatóak részletek az Egyházatyák írásaiból is, pl. szempontok a böjtöléshez, stb.... Számos támpontot a bencés tradícióból vett át, de van egy nagyon fontos különbség a két regula között. Ennek a különbségnek a neve *peculium*, amely a latin pénz vagy juttatás szóból származik. Chrodegang regulája ugyanis egyedülálló módon megengedte a kanonokoknak, hogy saját tőkéjük legyen, tulajdonjog, vagyonrész, juttatások, vagy különböző források formájában.

817-ben Chrodegang azóta már kibővített regulájának követését az egész francia papság számára kötelezővé tették, de ezalól a rendelet alól kivételt képeztek bencés szerzetesek. Ám nemsokára Chrodegang reguláját újból kiegészítették még két kisebb betoldással, amelyeknek címei „A kanonoki életmód” és „A kanonisszai életmód”. Később ennek a három műnek az összességét nevezték Aacheni Regulának. Elméletileg ez egy nagyon hasznos szabályzat volt a kanonokok számára, mivel részleteket tartalmazott zsinati dokumentumokból, és az egyházatyák, úgymint Szent Ágoston, Szent Ambrus és Nagy Szent Gergely műveiből. Többek között ezek az olvasmányok, amelyek a kanonokoknak napi olvasásra voltak szánva, voltak hivatottak ébren tartani azt a tudatot, hogy nagy megtiszteltetés a papi hivatás és a klerikusi állapot. Mindezidáig tehát a kanonokokkal szemben támasztott magas elvárások párhuzamosan léteztek a *peculium* intézményével. A IX. és X. századokban már a pápáknak és a zsinatoknak számtalanszor kellett figyelmeztetniük a papokat, hogy hithű kanonokokként éljenek, de a *peculium* intézménye, karöltve az Egyházon belüli feudális korrupcióval, elkerülhetetlenül a közösségi élet fellazulásához, és a kanonokok közötti világias életmódhoz vezetett.

A XI. század

A XI. század vége és a XII. század a változások és reformok egyik legjelentősebb korszaka volt az egész Egyház életében. És ez az állítás igaz a kanonokok életére vonatkoztatva is. 1059-ben, a pápa elnökletével a Római Zsinat eltörölte a *peculium* intézményét, és indítványozta a kanonokok közötti igazi közösségi élet helyreállítását. A

zsinat arra törekedett, hogy egy modernebb szabályzatot adjon papjainak kezébe. Ennek a szabályzatnak a neve *Regula Cleri Romani*, azaz a Római Papság Regulája volt. 1063-ban egy másik Római Zsinat hasonló szellemben elrendelte, hogy minden papnak közösségben kell élnie, vagyonközösségben paptársaival (peculium nélkül), egy közös regula és egy előjáró fennhatósága alatt. A zsinat erősen ajánlotta a kanonokoknak, hogy éljenek teljes személyes szegénységben, és ne legyen közülük anyagi vagy ahhoz hasonló ügyletekhez. Világos rendelkezés volt tehát, hogy a kanonoki élet térjen vissza Szent Ágoston ideáljához, akinek mintaképei az apostolok voltak. Ennek az életmódnak a neve *vita apostolica*. Érthető, hogy a kanonokok között egyre népszerűbbé vált, hiszen ez volt az az életmód, amely a leghitelesebben követi az első keresztény közösség példáját. Bibliai szövegek jelentették az inspirációt számtalan egyedülálló férfinak és nőnek, úgymint Krisztus felhívása Máté 19, 21-ben: „Ha tökéletes akarsz lenni, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben”. Vagy egy másik helyen, ahol az apostolok közösségének leírása található az Apostolok Cselekedetei 2, 44-47-ben, amely szintén egy erőteljes ösztönzés volt a kanonoki reformokhoz: „A hívek mind ugyanazon a helyen tartózkodtak, és közös volt mindenük. Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükségét szenvedtek. Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és egyszerű szívvel vették magukhoz az ételt.”

A kanonoki élet reformja rohamosan terjedt az egész Egyházban, de a kanonokok között mégis egyfajta megosztottság kezdett nyilvánvalóvá válni. Azok a kanonokok, akik nem voltak hajlandóak lemondani jövedelmükről és javadalmaikról, világi kanonokokként váltak ismertté az Egyházban. Azok a kanonokok viszont, akik a szegénységet választották, és Szent Ágoston regulája szerinti életet éltek, az Egyházban szerzeteskanonok néven ismeretesek. Később aztán lassanként a világi kanonokok felhagytak a közösségi élettel, és saját jövedelmeikből kezdtek élni, ellentétben a szerzeteskanonokokkal, akiknek életmódját a monasztikus egyszerűség jellemezte. A szerzeteskanonokok többé már nem az Aacheni Regulát követték, hanem mindannyian áttértek Szent Ágoston regulájára, annak evangéliumi ihletettsége és a közös élet szigorúbb felfogása, valamint a személyes vagyon elítélése miatt. Mivel Szent Ágoston regulája aránylag rövid, és bizonyos szempontból több helyen inkább egy jóra való buzdítás, mint egy részletes szabály, a szerzeteskanonokok ki tudták azt egészíteni saját szabályaikkal.

A XI. század végén és a XII. században, Norberthez hasonló módon, számtalan püspök és más reformer alapított szerzeteskanonoki közösségeket, vagy reformált meg régebbi alapításokat. A XII. század elejétől kezdve több száz ilyen közösség létezett, amelyek közül sok igen szigorú és puritán berendezkedésű volt. Az elzászi Marbachban, Lautenbachi Manegold által 1190 körül alapított apátság egy tipikus német példa erre az életformára. Az itt élő szerzeteskanonokok prédikáltak a népnek, visszautasították a peculiumot és minden más javadalmukat, soha nem ettek húst, és apátságukban szigorúan megtartották a szilenciumot. A franciaországi Arrouaise szerzeteskanonokjai apátságaikat egy nagy centralizált szervezetbe tömörítették, akárcsak a ciszterciek. A párizsi Szent Viktor apátság szerzeteskanonokjai különösképpen a tanításnak szentelték életüket, ezért apátságaik a misztika, a zene és a tudományos élet központjai lettek. Híres teológusuk volt Szentviktori Hugó, aki számtalan könyvet írt a szentségekről, a kanonokok életéről és a szabad művészetekről. Szentviktori Richárd a szemlélődő életről írt fontos műveket, és listát a végtelenségig folytathatnánk.

A szerzeteskanonokok apátságai közül néhány független maradt, már abban az értelemben, hogy nem csatlakozott egy rendhez, vagy apátságok egy kongregációjához sem. Jó példa erre az ausztriai Klosterneuburg. Az ilyen, és ehhez hasonló apátságok szerzeteskanonokjait legtöbbször „ágostonos kanonokoknak” nevezzük. De amit Szent Norbert, és különösen boldog Fossesi Hugó és követőik Prémontrében alapítottak, annak egy renddé kellett alakulnia, amelynek a kormányzásra alkotmányos szervezete van, és amelynek

központja Prémontré, a rend anyaháza. Épp ezért a premontrei szerzeteseket a nevük után írott „O.Praem” rövidítésről lehet fölismerni, amely a latin *Ordo Praemonstratensis*, azaz Premontrei Rend kifejezésből származik. Így tehát a premontreiek megalkották saját, önálló kormányzatú rendjüket, de természetesen ezek mellett tagjai maradtak a szerzeteskanonokok népes családjának is, akik habár saját konstitúcióval és más történelmi hagyománnyal rendelkeznek, szintén Szent Ágoston regulája szerint élnek, és ez jelenti életük vezérfonalát.

Szent Norbert Prémontré-i alapítása kezdettől fogva aktív papok közössége volt, akik mellett számtalan olyan laikus férfi és nő élt, akiknek szükségük volt egy menedékre, ahol életüket olyan szerzetesi egyszerűségben és szemlélődő imádságban élhették, amely forrásul szolgálhatott apostoli és evangéliumi munkájukhoz. Mintegy a *vita apostolica* megtestesítéseként, Norbert és követői tudatosan átvették és magukévá tették az első keresztény közösség példáját, alkalmazva azt az adott helyhez és körülményekhez. A premontrei közösségek közül néhány túlzottan monasztikus jelleget öltött, hasonlítani akarván az akkor megreformált monasztikus szerzetesekhez, például a ciszterciekhez. Mások túlságosan a külső tevékenységeket, például a tanítást és a plébániai munkát részesítették előnyben. Ám ezek közül egyik hozzáállást sem szabad elítélnünk, hiszen mindkettő rendünk karizmájának buzgó megélésből származik. Az apátságok tagjai emberek, akik életreszóló elkötelezettséget vállaltak apátságuk és közösségük szolgálatára, hogy életükkel és munkájukkal az Egyházat egy bizonyos helyen szolgálják, amellet, hogy egy egyetemes rend tagjai. A premontrei közösségeket mindig is jellemezte, és ma is jellemzi a közösségi jelleg erőteljes kihangsúlyozása; mint egy forrás, amelyből pasztorális tevékenységeink táplálkoznak és növekszenek. Figyelembe véve külső tevékenységük pontos helyét, a premontreiek Szent Norbert példája nyomán mindig igazodnak az aktuális hely és a közösség igényeihez.

A koldulórendek (barátok)

Ennek a mozgalomnak az eredete a XIII. századba nyúlik vissza. A kolduló szó e rendeknek a nevében arra utal, hogy legfőbb (és legtöbbször egyetlen) bevételi forrásuk a maguk által összekoldult anyagi javak voltak. A „barát” elnevezés pedig arra utal, hogy mindig is igen szoros kapcsolatban álltak az egyszerű néppel, a nép „barátai” voltak. A koldulórendek legnépesebb és legelterjedtebb csoportjai a ferencesek, domonkosok, ágostonrendiek és a kármeliták. Bizonyos tekintetben azonban a koldulórendek számtalan dolgot vettek át a szerzeteskanonoktól, úgymint a kolostoron kívüli tevékenység az emberek között, és a fogadalomtétel a három evangéliumi tanácsra. Assisi Szent Ferenc tettei sok szempontból emlékeztetnek Norbert evangéliumi ihletettségű körútjaira. Szent Domonkos rendjének megalapítása előtt szerzeteskanonok volt, új rendjének szabályzatául Szent Ágoston reguláját választotta, és sok dolgot *szó szerint* vett át a premontrei konstitúciókból. A koldulórendek tagjaiban legtöbbször nincs meg az az erős közösségi szellem, mint a szerzeteskanonokok közösségeiben, és az a személyes és mély elkötelezettség egy bizonyos apátság iránt. Ők egy nemzetközi rend egy provinciájának tagjai, és egy házba vannak beosztva, ahol dolgozniuk és élniük kell egy bizonyos ideig. Házaikban ugyan megtartották a közös imádság szokását, de az sokkal kisebb jelentőséggel bír, mint a szerzeteskanonoki vagy monasztikus közösségekben. Bizonyos módon tehát a koldulórendek tagjai átdolgozták a szerzeteskanonokok lelkiségét, és azt a késő középkor városi körülményeire és misszióira alkalmazták.

A jezsuiták és a szabályozott papok

A Jézus Társaságot, avagy jezsuitákat a XVI. században alapították. Épp ezért a jezsuita és a hozzá hasonló rendek még kevésbé monasztikus életfelfogásúak, mint a koldulórendek. Az egyedülálló jezsuiták egy rend provinciájának a részei, és nem tartoznak egyetlen apátsághoz vagy templomhoz sem. A XVI. század megváltozott életkörülményei közepette a hangsúlyt nem a monasztikus értelemben vett közösségre tették, sőt valójában egy ettől való speciális elszakadás volt a jezsuiták közösségfelfogása. A papok újabb csoportosulásait, mint például a jezsuitákat, „szabályozott papoknak” nevezzük. Ezeknek a szabályozott papi közösségeknek a száma az elmúlt századokban bámulatos növekedést mutatott.

Végül, de nem utolsó sorban, már csak arról kell szólnunk, hogy miben különbözik egy egyházmegyés pap egy szerzeteskanonoktól. Az egyházmegyés papok semmilyen formában sem teszik le a szerzetesi fogadalmakat, habár az Egyház szabályai szerint nekik is nőtlenségben kell élniük, valamint rendszeresen kell imádkozniuk a zsolozsmát, stb... Ők is engedelmességgel tartoznak előljárójuknak, aki számukra nem egy rend szerzetesi előljárója vagy apátja, hanem a helyileg illetékes püspök.

magyar nyelvre átültette: Boldvai M. Bertalan
premontrei novícius
2007.